

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نیم سال دوم تحصیلی ۹۵-۹۴

رشته های تفسیر، تاریخ، فلسفه، کلام، اخلاق، ادبیات عرب، امامت و مهدویت ورودی مهر ۹۳

مهر مدرسه

کد امتحان:	۳۹۴۲/۰۳
تاریخ:	۱۳۹۵/۰۳/۱۰
عنوان:	اصول فقه ۴
کتاب:	اصول فقه مظفر
مورد:	جلد سوم و چهارم: از ابتدای الباب الخامس (حجیه الظواهر) تا پایان بحث تعادل و تراجم (ص ۲۶۳-۱۴۳) به استثنای مباحث: الشهرة (ص ۱۷۳-۱۶۷)، السیره (ص ۱۸۲-۱۷۵) و القیاس (ص ۲۰۸-۱۸۳)

ردیف:		
صورتی:	ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۴
نمره صوری:	ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۶
مست باکسولی: ۷۰ دقیقه	مست باکسولی: ۸۰ دقیقه	
شماره یا نام مصحح اول	نمره عدد	نمره به حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره عدد	نمره به حروف

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلایی: مدرسه علمی: شهرتان: استان:

۱- بهترین دلیل برای اثبات حجیت قول لغوی چیست؟ ص ۱۵۰

- الف. حکم عقل
- ب. بناء عقلاء
- ج. اجماع
- د. روایات

۲- تعریف تعارض به نظر مصنف چیست؟ ص ۲۱۳

- الف. تنافی مدلولی الدلیلین
- ب. تنافی الادلة بحسب الدلالة
- ج. تنافی الدلیلین باعتبار مدلولیهما
- د. تنافی الادلة بحسب مقام الثبوت

۳- رابطه بین کدام یک از موارد زیر «ورود» است؟ ص ۲۲۵

- الف. الشک حکمه کذا - لا شک لکثیر الشک
- ب. اکرم العلماء - الفاسق لیس بعالم
- ج. ادله امارات - قاعده تخیر عقلی
- د. اکرم العلماء - المتقی عالم

۴- کدام یک از موارد زیر جمع عرفی نیست؟ ص ۲۳۴ و ۲۳۵

- الف. تقدیم النص علی الظاهر
- ب. تقدیم الاظهر علی الظاهر
- ج. کان احد الدلیلین أخص من الاخر
- د. کان لاحد الدلیلین قدر متیقن من اللفظ

۵- کدام یک از مرجحات زیر به نظر مصنف صحیح نیست؟ ص ۲۵۶ و ۲۴۹

- الف. ترجیح به مخالفت با عامه
- ب. ترجیح به موافقت کتاب
- ج. ترجیح به شهرت
- د. ترجیح به صفات

۶- کدام یک از مرجحات زیر مرجح مضمونی است؟ ص ۲۵۶

- الف. موافقت کتاب و سنة
- ب. موافقت مشهور
- ج. مخالفت عامه
- د. صفات راوی

۷- اشکال مصنف بر قول «قیل لا بد فی حجیه الظاهر من حصول ظن فعلی بمراد المتکلم و الا فهو لیس بظاهر» را همراه با نظر مصنف در

مورد این بحث بنویسید. ص ۱۵۴ - ۱/۵ نمره

جواب: اینکه قیل میگوید: ظن مقوم ظهور داشتن لفظ باشد با این اشکال مواجه است که: ظهور صفتی قائم به لفظ است در حالی که ظن صفتی است که قائم به سامع است پس ظن نمی تواند مقوم ظهور داشتن لفظ باشد.
نظر مصنف: آنچه مقوم ظهور کلام در نزد اهل محاوره است کشف ذاتی کلام از مراد متکلم است یعنی کلام به گونه ای باشد که شأنیت داشته باشد نزد سامع ظن به مراد متکلم ایجاد نماید؛ هر چند ظن فعلی برای سامع ایجاد نکند.

۸- ضمن ذکر نظر محقق قمی در مورد حجیت ظهور نسبت به غیر مقصودین به افهام، سه احتمال در مورد غرض ایشان را بنویسید. ص

۱۵۹ و ۱۶۰ - ۲ نمره

جواب: ظاهر کلام نسبت به غیر مقصودین به افهام حجت نیست.

اما سه احتمال: احتمال اول: کلام ذاتاً نسبت به غیر مقصودین به افهام ظهور ندارد؛ احتمال دوم: عقلاء نسبت به غیر مقصودین به افهام، بنا را بر الغاء احتمال قرینه در ظواهر نمی‌گذارند؛ احتمال سوم: عقلاً امکان دارد که متکلم اعتماد کند بر قرینه‌ای که جز در نزد مقصودین به افهام شناخته شده نیست.

۹- مثال‌های زیر در کدام‌یک از باب‌های «تعارض»، «تزامم» یا «اجتماع امر و نهی» قرار می‌گیرد؟ ص ۲۱۴ و ۲۱۵ - ۲ نمره

الف) اکرم العلماء؛ لا تکرّم الفساق: جواب: تعارض

ب) صل؛ لا تعصب مع عدم المندوحة: جواب: التزام

ج) صل صلاة الجمعة؛ لا تصل صلاة الجمعة: جواب: تعارض

د) صل؛ لا تعصب مع المندوحة: جواب: اجتماع امر و نهی

۱۰- نظریه «و قد یظن الظان أن امکان الجمع التبرعی یحقق قاعدة أولوية الجمع من الطرح» را توضیح داده و پاسخ آن را بنویسید. ص

۲۳۰ - ۱/۵ نمره

جواب: نظریه: جمع تبرعی از مصادیق قاعده «الجمع مهما أمکن اولی من الطرح» شمرده می‌شود پس هرگاه جمع تبرعی امکان داشته باشد نباید هیچ‌کدام از دلیل‌ها را طرح نمود.

پاسخ نظریه: اگر مضمون این قاعده اجماعی، جمع تبرعی را نیز شامل شود، دیگر دو دلیل متعارض نخواهیم داشت و لازم می‌آید که اخبار علاجیه را که در مورد باب تعارض وارد شده است دور بیاندازیم و آن‌ها فقط مربوط به موارد نادری باشند که ادله متعارض نص در دلالت باشند و به هیچ نحو قابل توجیه و تأویل نباشند.

۱۱- برخی با استناد به روایت «کتبتُ إلى أبي الحسن عليه السلام: اختلف أصحابنا فی روایاتهم عن أبي عبدالله عليه السلام فی رکعتی الفجر فی السفر، فروی بعضهم صلّهما فی المحمل، وروی بعضهم لا تصلّهما إلا علی الأرض. فأعلمنی کیف تصنع أنت لاقتدی بک فی ذلک. فوقع علیه السلام: موسّع علیک بأیة عملت.» تخییر در متعادلین را استفاده نموده اند؛ پاسخ مصنف به این روایت را همراه با مؤیدی که مصنف برای نظریه خود می‌آورد بنویسید. ص ۲۴۰ و ۲۴۱ - ۲ نمره

جواب: پاسخ مصنف: احتمال دارد که مراد از روایت، تخییر در عمل به هر یک از مروی‌ها و دستورالعمل‌ها باشد به اعتبار اینکه حکم واقعی جواز این نماز در محمل و روی زمین هردو است پس مراد امام بیان خطای هر دو روایت است.

مؤید: سؤال از کیفیت عمل به متعارضین نبوده بلکه روای از کیفیت عمل امام سؤال کرده و جواب باید مطابق سؤال باشد.

۱۲- دلیل نظریه «إذا قلنا بأن القاعدة الأولية فی المتعارضین هو التخییر، فإن الترجیح علی کل حال لا یحتاج الی دلیل جدید.» را در باب

تعدی به مرجحات غیر منصوصه توضیح دهید. ص ۲۶۲ - ۲ نمره

جواب: زیرا احتمال متعین بودن راجح، برای لزوم ترجیح کافی است به دلیل اینکه مورد از مصادیق دوران بین تعیین و تخییر خواهد بود که عقل به عدم جواز تقدیم مرجوح حکم می‌کند مخصوصاً در این بحث که طبق مبنای تخییر ما علم پیدا می‌کنیم که دلیل راجح تعیین یا تخییراً منجز و معذر است ولی نسبت به دلیل مرجوح منجزیت و معذرت احراز نمی‌شود.

* سؤال زیر مختصّ طلاب غیر حضوری مکاتبه‌ای می‌باشد:

۱۳- سه نظریه در مورد قاعده ثانویه در متعادلین نوشته و مختار مشهور را مشخص نمایید. ص ۲۳۶ و ۲۳۷ - ۲ نمره

جواب: ۱. تخییر؛ ۲. توقف در فتوی به گونه‌ای که در مقام عمل احتیاط صورت گیرد؛ ۳. عمل به دلیلی که مطابق احتیاط است و اگر هیچ‌کدام مطابق احتیاط نبود تخییر.

مختار مشهور: تخییر